

ENTREVISTA

José García-Montalvo

Professor del departament d'economia i empresa de la UPF, expert en nova economia

“És molt probable que els Estats Units ja estiguessin en recessió abans de l'atac terrorista”

“La tecnologia ha canviat les nostres vides irreversiblement”

Marga Moreno
BARCELONA

M.M. *¿L'atemptat de les Torres Besones podria precipitar una recessió als EUA?*

J.G.M. En aquests moments, la probabilitat que l'economia nord-americana entri en recessió és molt elevada. S'han perdut molts dies de feina i hi ha indústries com les línies aèries i el turisme que patiran reduccions de demanda importants. De tota manera, probablement l'economia ja havia entrat en recessió abans de l'atac terrorista. El PIB del segon trimestre havia crescut tan sols un 0,2%, una dada que tanmateix sorprèn perquè s'esperava un creixement negatiu. La confiança dels consumidors s'havia desplomat la setmana anterior a l'atemptat i la producció industrial queia per onzè mes consecutiu a l'agost, un fet que no es veia des del 1960.

M.M. *Com es pot compensar?*

J.G.M. La tendència negativa de l'economia es pot veure fins a cert punt compensada per una política monetària més laxa (reduccions addicionals dels tipus d'interès) i una política fiscal expansiva, amb despeses en reconstrucció i ajudes a les aerolínes del govern federal, més esforç econòmic en defensa i reduccions d'impostos sobre els beneficis de les empreses. Amb tot, aquestes polítiques, que podria proposar un estudiant de primer d'economia, no sempre tenen els efectes desitjats després d'una època d'excessos, com ho demostra el cas japonès.

M.M. *Quan es va començar a parlar de nova economia s'augurava un estalvi espectacular en els costos dels productes i canvis radicals en la vida quotidiana. Els usuaris no ho han notat gaire...*

J.G.M. Sí que s'han notat diferències, però en països més avançats en nova economia que no pas Espanya, on es començarà a veure a partir d'ara. Als EUA, les xifres de productivitat van trigar una mica a fer senyals de canvi, i també allà hi havia qui constata que la proliferació de la informàtica, per exemple, no comportava cap modificació radical. En canvi, des del 1995 s'observa clarament que la productivitat es dispara i hi ha trimestres en què ha arribat a un 8%. Això

mostra que les empreses estan estalviant costos, i la inflació no es descontrola gaire, i encara que la demanda pugi molt perquè els costos s'han reduït considerablement.

M.M. *Aleshores, quan es veurà el canvi a Europa, tenint en compte el context de pessimisme econòmic?*

J.G.M. Aquí hi ha el *quid* de la qüestió. Europa, que estalona els EUA per arribar als nivells d'allà, s'ha vist enmig de la punxada de la bombolla especulativa i la desconfiança en la nova economia l'ha agafat en el moment en què intentava accelerar. En tot cas, té un avantatge important: com que s'hi incorpora una mica més tard, podrà evitar alguns errors dels EUA, com ara la sobreinversió. S'ha vist que no tots els negocis on s'inverteix tenen sentit.

M.M. *¿Les telecomunicacions en serien un exemple, ja que la gran despesa i la sobreinversió han estat claus en la seva recent evolució?*

J.G.M. Sí, en aquest cas Europa no en va prendre nota a temps. Als EUA, el 95% del cable instal·lat està infrautilitzat. Hi ha una sobre capacitat impressionant. Empreses com Cisco o Lucent Technologies tenen grans problemes d'inventaris acumulats, vendes cancel·lades. D'altra banda, als EUA l'ample de banda és gegantí, i a Europa, en canvi, encara no està instal·lat, però s'han comprat llicències per fer-lo servir. El problema arriba quan se sap que això que s'ha pagat tan car aquí no s'està fent servir allà.

M.M. *També hi ha el tema de la ca-*

CRISTINA CALDERER

pacitat d'assumpció i absorció per part dels usuaris de l'avenç disparat de la nova tecnologia, com l'Internet al mòbil...

J.G.M. És un tema molt interessant, perquè, per exemple, en el cas dels mòbils, les previsions

de vendes de les companyies eren d'un 30%, i amb un mercat ja saturat! Semblaven no veure que no hi ha més hores per assumir tants serveis i tanta informació. Un directiu d'una empresa no pot prendre

PERFIL

Nascut a València, aquest jove professor d'economia aplicada es va doctorar ni més ni menys que a Harvard. De tornada, va passar uns anys ensenyant a la Pompeu Fabra i després a la Universitat de València. Des del curs 1999-2000 reprèn la docència a la UPC, feina que combina amb la de professor en l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques, societat sense ànim de lucre, tot i que té patrocinadors privats, al costat de la Generalitat Valenciana. Entre una munió d'activitats, també dirigeix una revista econòmica quinzenal, 'Empresa y Finanzas', que s'edita al País Valencià, publica articles en diverses publicacions especialitzades i és autor de sis llibres.

una decisió estratègica sota l'eufòria. D'algunes d'aquestes companyies depèn l'economia de molta gent. A més, hi ha el problema greu de la desconfiança en el pagament per Internet. Fins que la gent no ho assumeixi, no creixerà de forma significativa.

M.M. *¿I si la por dels compradors a introduir la targeta de crèdit frena la consolidació de la xarxa i aquesta no supera l'estadi de bon instrument de comunicació?*

J.G.M. De fet, hi ha coses que han canviat per sempre. Tot i que seran possibles dos futurs: l'un, que moltes famílies acabin guardant l'ordinador connectat amb Internet perquè no li treuen tant partit com pensaven, i l'altre que el seu ús sigui imprescindible. Però hi ha canvis definitius, que ja no tenen retorn, com la forma de comunicar-se entre les empreses. Fins i tot, dins de la mateixa empresa la comunicació ja no tornarà a ser mai com fa uns anys. Això afecta la productivitat i es veurà reflectit en el que serà el benestar de la gent. Després, hi ha el fet que s'està generant investigació i desenvolupament. S'estan fent xips de dimensions infinitesimals. Aquesta línia de desenvolupament pot ser revolucionària, i tot això és un efecte indirecte del boom d'aquest sector.

Pros i contres d'estar 'connectat'

M.M. *S'ha dit que res no serà igual a partir d'ara que abans de l'atac terrorista de l'11 de setembre. La tecnologia va contribuir-hi de forma definitiva...*

J.G.M. La tecnologia i la nova economia tenen aquestes paradoxes. Normalment, serveixen per crear riquesa, però sovint ajuden a destruir-la, com en el cas de l'atac. Se sap que els terroristes parlaven des de mòbils fora de casa seva per evitar micròfons i canviaven de telèfon constantment. Així mateix, es comunicaven a través de missatges

electrònics xifrats a Internet, sota imatges aparentment inofensives. També els sofisticats sistemes de radar i telecomunicacions juguen un paper fonamental, mantenint el màxim sospitós de l'atemptat alerta davant de possibles atacs. Finalment, i no menys important, els sistemes informàtics dels avions són tan avançats que fins i tot un pilot inexpert podria pilotar un 777 un cop s'ha enlirat.

M.M. *¿I que passarà amb els desconnectats de la tecnologia? ¿Es*

generaran desigualtats abismals?

J.G.M. N'hi ha informes fragmentaris. En el cas nord-americà, que pot servir de guia, és clar que la desigualtat en renda es tradueix en desigualtat en educació i en interès per la tecnologia. Hi ha moltes famílies que s'estimen més comprar un televisor més gran o més sofisticat que gastar-se 100.000 pessetes en un ordinador. Això és un tema de preferències i també d'inquietuds. Canviar això és important. L'accés és relativament fàcil, cal canviar la mentalitat.